

Oponentský posudek
na diplomovou práci Martina Kříže
Jazyk a styl čínské propagandy

Diplomant předkládá svoji práci ve druhé přepracované verzi, která vykazuje oproti verzi první nepopíratelné zlepšení. Stylistické prohřešky jsou již pouze ojedinělé, rovněž překlady ilustračních vět a ukázek netrpí častou neadekvátností.

Diplomant v úvodu své práce osvětluje svoji překladatelskou metodu na příkladu angličtiny a francouzštiny, na místě by bylo ilustrovat tuto metodu na konkrétních příkladech z analyzovaného materiálu. Já osobně bych dal přednost idiomatickému překladu pouze tam, kde doslovný ekvivalent v cílovém jazyce vsutku neexistuje, což v textech tohoto typu není dle mé osobní zkušenosti pravidlem.

Idiomatičnost diplomantova překladu jde občas proti stylistickým zvláštnostem jazyka publicisticky, např. na str. 29:

... 表示...感谢

by bylo lépe přeložit jako „vyjádřit ... poděkování“ než „děkovat“, neboť užití substantiva odvozeného od homonymního slovesa coby předmětu slovesa s formálním významem je jednou z charakteristik publicistického stylu jak v češtině tak v čínštině (viz Nikitina, Grammatika kitajského publicističeského textu).

Pokud by diplomant lépe zasadil jazyk komunistické publicistiky do rámce marx-leninské filozofie, dospěl by patrně k jiným vývodům ohledně termínu 人民民主专政, o kterém soudí, že se jedná o propagandisticky motivovanou změnu hodnotového znaménka u slova „diktatura“. Slovo „diktatura“ ovšem už ve starším marxistickém slovníku ztrácí negativní konotace, neboť Marx již v Kritice gothajského programu hovoří o tom, že režim vzniklý v důsledku proletářské revoluce nebude moci být ničím jiným než diktaturou proletariátu. Z tohoto hlediska Maoův termín „lidová demokratická diktatura“ chápu spíše ve významu „diktatura proletariátu s čínskými rysy“ než coby pokus o přehodnocení samotného pojmu „diktatura“.

V souvislosti s tím by se dala položit obecná otázka o významu marxistické filozofie a terminologie coby produktu moderní západní civilizace pro „westernizaci“ Číny a čínského myšlení, což ovšem přesahuje rámec této práce.

V syntaktické analýze se rovněž objevují nedostatky: na str. 30 diplomant hovoří o spojení 各国人民 v souvislosti s obratem 世界各国人民, správná analýza je však 世界各国 / 人民 a tudíž spojení 各国人民 neexistuje.

Použití slov s opozitními významy typu 新中国 a 旧中国 má možná svůj původ v paralelním vyjadřování známého z wenyanu, které si přímo vynucuje černobílé vidění světa; v práci tudíž zcela postrádám zasazení stylu čínské propagandy také do starší propagandistické tradice.

Užití některých zaužívaných lingvistických termínů v jiném kontextu je nevhodné, jakkoli možná pochází se sekundární literatury; mám na mysli zejména slovo *superlativ*, se kterým diplomant často operuje.

Seznam literatury je rozsahem krátký a neúplný: nejsou například zahrnuty elektronické zdroje.

Práce přes všechny uvedené výtky splňuje nároky na magisterskou práci kladené, navrhuji hodnocení velmi dobře až dobře.

David Sehnal

lektor UDLV

V Praze 18. 9. 2007